Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 136. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 19-го ЛИПНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 19, 1956. No. 136. VOL. LXIII.

СЕНАТ ЗМЕНШИВ ПЕНСІЙНИЙ ВІК ЖІНОК І НЕЗДІБНИХ ДО ПРАЦІ РОБІТНИКІВ

ЖІНКИ МАЛИ Б ПРАВО НА СТАРЕЧУ ПЕНСІЮ ПО СКІНЧЕННІ 62-го РОКУ, А НЕЗДІБНІ ДО ПРАЦІ РОБІТНИКИ ВЖЕ В 50-му РОЦІ

Вашингтон. — Сенат голосами всіх присутніх сенаторів в скількості 90-ох прийняв законопроєкт про лібералізацію пенсійного закону. Згідно з цим законопроєктом, який ще в минулому році прийняла Палата Репрезентантів, жінки мали б право діставати старечі пенсії по скінченні 60-го року життя, а нездібні до праці особи вже після закінчення 50-го року. Це голосування в Сенаті вважають великим успіхом демократів, бо уряд президента Айзенгавера не погоджується на це поліпшення пенсійного закону, бо тоді треба б збільшити вкладки до пенсійного фонду і від працедавців і від затруднених. Робітничі кола не виступають проти збільшення вплат до пенсійного фонду, але проти того є працедавці. Республіканські сенатори всі голосували за цим демократичним законопроєктом з огляду на цьогорічні вибори, бо демократи хочуть зробити з цієї справи виборчу проблему під час виборчої кампанії восени цього року, якщо б республіканці були проти лібералізації соціяльного забезпечення. Коли б цей законопроєкт був ухвалений Конгресом, то нездібні до праці робітники і робітниці вже від 1-го січня 1957-го р. могли б діставати старечі пенсії вже по скінченні 50-го року, а жінки по скінченні 62-го року. Тепер старечі пенсії можна діставати аж після скінчення 65-го року. Одночасно Сенат ухвалив, щоб збільшити вкладки на соціяльне забезпечення вже від 1-го січня 1957. І працедавці і затруднені платили б по одному відсоткові більше на соціяльне забезпечення, а затруднені по три восьмих від одного відсотка. Тепер на соціяльне забезпечення платять обидві сторони по два відсотки. Сенатор Джордж заявив, що поліпшується умови соціяльного забезпечення з огляду на гуманне становище до цієї справи. Він заявив, що якщо цей Конґрес не схоче залагодити цієї справи, то зробить це найближчий новообраний Конґрес.

Президент поставив „вето" проти законопроєкту про військові будови

Вашингтон. — Президент Айзенгавер поставив „в е т о" проти законопроєкту, згідно з яким треба б видати на військові будови суму 2,136,400,000 долярів. Президент не підписав цього закону тому що його здійснювання означало б, що законодатна частина уряду, це значить Конґрес, вмішується до аґенд виконної частини уряду — це значить до аґенд Президента і його кабінету. В Палаті Репрезентантів негайно почали думати про те, якби то змінити цей законопроєкт, щоб його міг підписати Президент. Айзенгавер заявив у вияснені про своє „вето", що два пункти цього законопроєкту „п о р у ш у ють основні засади про відділення законодатної і виконної влади". Ці пункти давали б право Конґресовим Комісіям Військових Справ вмішуватися до аґенд департаменту оборони. Та Палата Репрезентантів вже найближчого дня змінила ці пункти, проти яких виступав Президент, і тепер він зможе підписати цей законопроєкт, якщо його ухвалить Конґрес.

Що робити під час пробного протилетунського алярму

Ню Йорк, Н. Й. — В п'ятницю 20-го липня відбудеться пробний алярм протилетунської оборони, і цивільне населення має брати в ньому участь таким способом: 1. Треба негайно ховатися до бомбосховищ або до відповідного приміщення в будинках, як тільки сирени подадуть сиґнал про тривогу. 2. Можна вийти зі сховища аж після відкликання тривоги. 3. Хто їде автом, повинен з'їхати на бік вулиці, де треба затримати віз, а люди мають ховатися по домах. Коли немає бомбосховищ, то пасажири залишаються в авті. 4. Автобуси стають, але пасажири залишаються в них. 5. Приватні літаки мають приземлитися на найближчому летовищі та не користати з радіової висильні, поки не буде відкликана тривога. 6. Ті, що находяться під час алярму в театрах, кінах, на пляжах і т. п., мають залишитися на своїх місцях та виконувати зарядження протилетунської оборони. 7. Треба наставити радіоапарати на 1,240 або 640 та слухати заряджень Цивільної Оборони. 8. Не вільно стояти на відкритих місцях.

Панама замкнула кордони з огляду на конференцію президентів

Панама. — Уряд Панами збільшує засоби безпеки з огляду на Конференцію Президентів Американських Держав, яка має початися в суботу 21-го липня, і в тій цілі замкнула свої кордони з Коста Ріка та Колюмбією. Також збільшила засоби безпеки на своїх кордонах Республіка Коста Ріка, наказуючи одночасно всім політичним втікачам, які живуть на її території щоденно голоситися на поліції під час цієї конференції, це значить в суботу і в неділю 21 і 22 липня. Генеральний секретар Організації Американських Держав д-р Хозе А. Мора вже прибув до Панами разом із делеґатами 12-ох держав. Їх зустрічав міністер закордонних справ Панами Альберто Бойд на летовищі Токумен. Місто Панама вже має карнавальний вигляд. Всі президенти матимуть приміщення в новому готелі „Ель Панама", який на той час станеться „палацом президентів Америки". Із ЗДА прибуде до Панами 100 кореспондентів, з Бразилії — 40, а з Мехіко — 20. Ще невідомо, чи президент Мехіко Адольфо Руїз Кортінес братиме участь в цій конференції. Публічна опінія є за тим, щоб мехіканський президент їхав до Панами, але політичні кола є проти того. Гадають, що він таки полетить на цю конференцію.

ЗДА ведуть перед в продукції далекосяжних керованих ракет

Вашингтон. — Бувший асистент секретаря летунства Трівор Ґарднер, зізнаючи на конґресовій комісії, заявив, що ЗДА зможуть в короткому часі випередити Совєти в продукції м і ж к онтинентальних керованих ракет, але Совєти випереджують цю країну в продукції керованих ракет, які можуть летіти на віддаль від 1,000 до 1,500 миль. Ґарднер зізнавав ще 14-го червня на Сенатській Підкомісії, але ці його зізнання аж тепер подано до публічного відома. Ця підкомісія досліджує стан американського летунства у відношенні до совєтських летунських сил. Думки Ґарднера, який зрезиґнував ще 11 лютого, різнилися від становища секретаря летунства Доналда А. Кворлеса, бо Ґарднер твердить, що летунство замало має фондів на досліди для свого поліпшення. Кворлес не погоджується з цим становищем і заявляє, щоб на ці справи дивитися „більш реалістично".

Особисті прибутки на рекордовому рівні

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що особисті прибутки громадян ЗДА в травні цього року стояли на рекордовому рівні і становили 232,000.000.000 долярів в річному відношенні. Ця сума була на 1,300.000.-000 долярів більша від прибутків в квітні цього року. Особисті прибутки в перших п'ятьох місяцях цього року стояли на рівні 319,400.000.-000 долярів в річному відношенні, що було на 7 відсотків більше в порівнянні з тим самим часом минулого року. Передбачають, що особисті прибутки в червні цього року знову збільшилися принаймні на один більйон долярів, але докладні дані про це будуть оголошені аж в серпні. До особистих прибутків зараховується: заробітні тижневі або місячні платні, прибутки з права власництва, прибутки з фарм і підприємств, дивіденди, відсотки та комірне. Річне відношення дістається тим способом, що прибутки з одного місяця множиться через 12.

Вояки морської піхоти боронять сержанта МекКіона

Перріс Айленд, Південна Каролайна. — У військовому суді почалася розправа в справі сержанта Метью МекКіона, який 8-го квітня завів був свою чоту в болото, в якому втопилося 6 вояків морської піхоти. Сержант на свою власну руку зарядив був карні нічні вправи на дуже небезпечному терені, і вояки не могли орієнтуватися в густому лісі, та 6 з них втопилося. Адвокат підсудного Еміл Золя Берман заявив, що секретар фльоти відмовився видати йому матеріял, який відноситься до вишколу новобранців в морській піхоті. Адвокат хоче довести, що ті нічні вправи відбувалися згідно з приписами, і тому його клієнт сержант МекКіон не винен, а винні вишкільні методи, практиковані в Корпусі Морської Піхоти. На заклик оборонців сержанта вояки-ветерани морської піхоти надсилають депеші і телефонують до суду, що такі нічні вправи, які був наказав сержант МекКіон, відбувалися часто в цьому вишкільному таборі. Вже в першому дні було 119 телефонічних заяв і надійшло 65 депеш в обороні МекКіона.

● У Москві відкрито виставу болгарської жіночої моди. Совєтська преса реклямує „елеґантні болгарські одяги з демократичною простотою, що цілком відповідають совєтському способові життя".

ВІДПОВІДАТИМЕ ЗА СМЕРТЬ ШІСТЬОХ ВОЯКІВ

Сержант морської піхоти МекКіон іде із своїм оборонцем до суду в Парріс Айленд, де військовий трибунал розглядатиме справу наказаного ним „дисциплінарного маршу", у висліді якого згинуло шістьох вояків.

„Правда" закликає компартії до порядку й атакує Доллеса, як „скаженого ворога комунізму"

Москва. — Московська „Правда" виступила з дуже рішучим попередженням в бік закордонних комуністичних партій, що, мовляв, дотримуючись в дечому своїх власних потреб, в ніякому випадку не повинні визбуватися пролетарського інтернаціоналізму і міжнародних „братських" зв'язків. Пригадуючи гасло „Пролетарі всіх країн єднайтеся", „Правда" підкреслює, що „консолідація міжнародних зв'язків є історичною конечністю і для партій працюючих кляс країн соціялізму і для марксистських партій в капіталістичних країнах". Водночас „Правда" хвалиться, що під час нарад провідників совєтської компартії з делеґаціями французької, італійської, британської і бельгійської компартій, які відбувалися останніми тижнями в Москві, досягнуто повного порозуміння в справі „консолідації і братньої солідарности марксистських партій працюючих кляс і водночас посилено зв'язки і співпрацю між ними". Висловлюючи такі ствердження, „Правда" заатакувала гостро державного секретаря ЗДА Джана Ф. Доллеса за намагання розбити цю єдність комуністичних партій опублікуванням с е к р е т н о ї промови Хрущова й обвинувачуючи ще раз З'єдинені Держави Америки у викликанні заворушень у Познані. За словами „Правди", Доллес — це „скажений ворог комунізму" і керівник кампанії, спрямованої на розбиття комуністичної єдности.

Польський генеральний прокуратор подає офіційний баланс познанських заворушень

Варшава.— У зв'язку із сесією центрального комітету польської партії об'єднаних робітників (комуністів), яка почалася 18 липня ц. р і яка має займатися передусім справою познанських заворушень, генеральний прокуратор Мар'ян Рибіцький подав до публічного відома тимчасові висліди переведеного слідства. З його звідомлення виходить, що під час цих заворушень згинуло 53 особи, а не 48, як досі подавано. Між вбитими було дев'ять вояків і членів польської служби безпеки. Всіх ранених було понад 300, в тому числі 21 вояк, 13 аґентів служби безпеки і п'ять поліцистів. З багатьох соток ув'язнених 323 особи, які намагалися використати заворушення для грабунку і бандитизму. З цих 64 осіб 33 мали б бути кримінальними злочинцями, що втекли під час заворушень із познанської в'язниці. Судове слідство не могло встановити особи, яка почала перша стріляти, але, згідно зі звідомленням Рибіцького, це був один з тих, що зробили напад на в'я з н и ц ю і, звільнивши в'язнів, забрали з в і д т а м зброю. Рибіцький заявив, що слідчі органи проводять під час слідства межу між тими робітниками, які приєдналися до заворушення з огляду на незадовільні умовини життя і праці, і між кримінальними елементами і провокаторами, що їх „інспірували сторонні чинники". В сесії центрального комітету польської партії, яка почалася у Варшаві, має брати участь теж і колишній генеральний секретар польської компартії Владислав Ґомулка, що його в 1949 році виключено з партії за „тітоїзм" і потому навіть ув'язнено.

Тіто, Нассер і Неру мали б радити над створенням „невтрального бльоку"

Фазана (Юґославія). — В середу 18 липня почалися в резиденції Тіта на острові Бріоні наради між президентом Юґославії Тітом, президентом Єгипту Нассером і прем'єром Індії Неру. Темою нарад — на думку політичних обсерваторів — мало б бути створення бльоку невтральних країн, який займав би окрему позицію між бльоком західніх вільних держав і бльоком Совєтського Союзу. Здогадуються, що і Нассер і Тіто хотіли б з допомогою створення такого бльоку підкреслити, що не зважаючи на свої дружні зв'язки з Москвою, вони залишаються незалежними і що вони мають союзників не тільки у Вашинґтоні чи в Москві. Індійський прем'єр Неру перед своїм приїздом до Бріоні побував у Парижі, де конферував з членами французького уряду, дораджуючи їм дуже наполегливо полагодити якнайскорше мирним шляхом справу Альжиру. Після своїх розмов у Парижі Неру висловив впевнення, що є можливість знайти таку „мирну розв'язку" альжирської справи, яка задоволить обидві сторони. В Юґославії Неру має зустрітися і відбути розмови з представниками антифранцузького Альжирського Національного Визвольного Фронту.

Тунезійці погрожують новою революцією

Париж. — В одній із своїх промов, виголошених наприкінці минулого тижня, прим'єр Тунезії Габіб Бурґіба заявив, що перебування французьких о к у п а ц ійних сил у Тунезії, яке продовжено з огляду на альжирський конфлікт, може привести до нової боротьби Тунезії за повне унезалежнення її від Франції. Промову Бурґіби передрукували всі французькі газети, підкреслюючи, що загроза нової тунезійської революції ставить під запит існування Бізерти, великої морської бази держав Північно-А т л а н т і й ського Пакту (НАТО) на Середземному морі. Склав свою заяву тунезійський прем'єр Бурґіба у зв'язку з промовою міністра закордонних справ Франції Крістіяна Піно, який заявив, що французькі війська мусять залишатися і мати повну свободу рухів у Тунезії і Марокко, доки не буде зліквідований конфлікт в Альжирі. Піно заявив водночас, що справа бази Бізерти, яка є також тунезійським портом, не включена до французько-тунезійської умови про взаємну безпеку. Вона є проблемою, яка належить передусім до компетенції НАТО. Ця промова Піно обурила навіть поміркованї тунезійські партії, що їх репрезентує Бурґіба, і тунезійський уряд відмовився вести дальші переговори в справі підписання нового статуту про незалежність Тунезії.

В Китаю опубліковано книжку з антисталінськими матеріялами

Гонґ Конґ. — В столиці комуністичного Китаю Пейпінґу, опубліковано збірку матеріялів, зв'язаних з „культом особи" і з розвінчанням Сталіна. В книжці подані переклади всіх совєтських статтей, резолюцій і заяв, які стосуються з. за. культу особи і які були опубліковані, почавши від 20-го з'їзду комуністичної партії СССР. Заголовок книжки „Збірка критичних голосів у справі Сталіна". Видана вона великим тиражем у Народному Видавництві в Пейпінгу і зміст її обраховують на 192.000 слів.

СОВЄТИ УЗАЛЕЖНЮЮТЬ ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ ВІД ПЕРЕГОВОРІВ МІЖ НІМЦЯМИ

У МОСКВІ ПРОГОЛОШЕНО СПІЛЬНИЙ КОМУНІКАТ ПРО „ЗАТІСНЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ" МІЖ СОВЄТАМИ І СХІДНЬОЮ НІМЕЧЧИНОЮ

Москва. — В результаті відвідин с х і д н ьо-німецьких комуністичних представників, тут проголошено спільне повідомлення совєтського і маріонеткового східньо-німецького урядів про дальші зв'язки і співпрацю між Москвою і її східньо-німецьким сателітом. У повідомленні, що його підписали в Кремлі совєтський прем'єр Булґанін і комуністичний прем'єр Східньої Німеччини Ґротеволь, між іншим потверджено дотеперішнє становище, що об'єднання поділеної на східню і західню частини Німеччини можна досягнути тільки безпосередніми переговорами між урядами Західньої і Східньої Німеччини. Таке становище цілком протирічить західньому. Західня Німеччина, як відомо, не признає наставленого Москвою уряду Східньої Німеччини і очолюваний канцлером Конрадом Аденауером уряд Західньої Німеччини вважає себе єдиним репрезентантом всього німецького народу. Західня Німеччина і західні альянти вважають, що об'єднання обидвох частин Німеччини повинен вирішити весь німецький нарід вільним, демократичним голосуванням та вибором одного, вільного уряду. Совєтські і східньо-німецькі переговори, в результаті яких підписано спільне повідомлення, тривали тільки два дні, а Булґанін і Хрущов на окремому прийнятті заявили, що швидкість цих переговорів була можлива з уваги на „ідентичність поглядів" обидвох сторін. Рівночасно із становищем щодо об'єднання Німеччини, в повідомленні подано ще такі устійнені в переговорах справи: Москва погодилась зменшити наполовину (з 1,600.000.000 на 800,000.000 східньо-німецьких марок) східньо-німецькі кошти на вдержання совєтських окупаційних військ, додаючи, що це зменшення можливе теж з уваги на поважне зменшення кількости тих військ. Рівночасно обидві договірні сторони закликають теж західніх альянтів, щоб і вони зменшили свої окупаційні війська, приготовляючись до їх повного відкликання. Крім того, совєтський уряд „погодився" допомогти Східній Німеччині побудувати атомову електростанцію, основно збільшити „взаємний" товарообмін, зокрема „взаємну доставу" машин, та затіснити „культурні взаємини і культурний обмін" між обидвома країнами. Окремо висловлено в комунікаті становище проти ухваленого недавно в Західній Німеччині закону про військову службу та стверджено „ідентичність поглядів" щодо міжнародного положення і політики.

Хрущов висміває свободу преси і вільні вибори на Заході

Москва. — Нікіта С. Хрущов, виступаючи на прийнятті, влаштованім для східньо-німецьких комуністичних провідників, заатакував в дуже різкий спосіб такі демократичні інституції на Заході, як вільна преса і вільні вибори. Він заявив, що єдиною реальною свободою на Заході є „монополь капіталістів експлуатувати без перешкоди працюючу клясу". Атака Хрущова була одним із найгостріших виступів представників совєтського керівництва від часу започаткованої Совєтами політики усмішок і коекзистенції. Виголосив свою промову Хрущов до сателітських дипломатів, представників невтральних держав і високих совєтських урядовців, які приймали окремі місця промови сміхом і рясними оплесками. „Ми не дамо себе спровокувати і ми не втратимо своїх нервів — заявляв Хрущов. Якщо вони не могли задушити нашої соціялістичної країни в 1917-18 роках, то тим більше вони не зможуть зробити цього сьогодні". Водночас Хрущов перестеріг перед недоцінюванням сили Заходу, підкреслюючи що й сила Совєтів не є незначною. Торкаючися свободи преси в так званому — за його словами — вільному світі, Хрущов заявив, що тільки капіталісти користають із тієї свободи, бо не зважаючи на те, що встановлено в конституціях, тільки капіталісти мають гроші, щоб купувати часописи, журнали, радіові і телівізійні станції і вживати їх для експлуатування народу, що його вони „обстригають неначе овець". Звертаючись до німецьких комуністів, Хрущов закликав їх до терпеливости, мовляв, так же само, як ЗДА визнали Совєтський Союз по 16 роках, так визнає колись Захід і комуністичну Східньо - німецьку республіку.

В АМЕРИЦІ

● **На стейтовім узберіжжю** в Санта Моніка в Каліфорнії в неділю 15-го липня не могли люди купатися, бо при березі появилася 150-фунтова акула (пажер) та чигала на людську здобич. Прибережна сторожа мусіла його відогнати від берега.

● **Каліфорнія** вислала до інших стейтів в місяці травні цього року 9,947,281 ґалон вина, на 5.31 відсотка більше як в тому самому місяці 1955 року. Досі в п'ятьох місяцях, це значить від січня до травня, той стейт продав вина в скількості 51,041,810 ґалонів.

● **Плянетаріюм „Гайден"** в Ню Йорку, 81-ша вулиця і Центральний Парк Захід, кожного дня від 1-ої години по полудні показує плянету Марса. Цей показ відбуватиметься аж до першого тижня в вересні.

● **Федеральне Бюро** для Тюремних Справ повідомляє, що число в'язнів в федеральних і стейтових в'язницях в 1955 році виносило 185,069. Це найбільше число в'язнів в американських в'язницях від часу, коли зорганізовано те бюро в 1939 році. В стейті Монтана число в'язнів зменшилося на 21.5 відсотка, а в загальному число в'язнів збільшилося на 1.7 відсотка.

● **Виконний секретар** Товариства Продавців Чоловічих Одягів Геррі А. Кобрін твердить, що на другий рік вліті буде мода на літні убрання з шовку. Зменшиться попит на найлонові убрання, в моді буде матерія „декрон". Модний буде фасон блюзки з трьома ґудзиками.

● **Команда фльоти** повідомляє, що її бомбовики непостережно продерлися через оборонну радарову лінію та залетіли 1,000 миль вглиб ЗДА, незавважені протилетунською радаровою сіткою.

● **480 американських міст** з населенням більшим як 25,000 зібрали в 1955 році податків в сумі вісьмох більйонів долярів, на 6.5 відсотка більше як в 1954 році. Але видатки цих міст становили таку саму суму.

● **Окремий агент із Розвідчої** Служби в Ню Йорку повідомив, що підроблені п'ятидолярівки появилися в околицях Ню Йорку та інших східніх містах ЗДА. Вони є з різних серій, на головній сторінці мають букву „J" і число 171, та букву „O" і число 231, а на противній сторінці числа 2,117, 2,102 і 8,225.

● **Конґрес призначив** майже один мільйон долярів на те, щоб поліпшити очищування солоної морської води та зробити її придатною до пиття. Над цією справою працюють численні університети і дослідні центри при приватних компаніях.

В СВІТІ

● **Президент Пакістану** Іскандер Мірза заявив, що пакістанський уряд підтримуватиме становище Туреччини в справі Кипру і поборюватиме всі пляни, які б віддавали Кипр під владу грецького населення острова чи об'єднували його з Грецією. Заявив це Іскандер Мірза під час своїх відвідин у турецькому парляменті.

● **Верховний Совєт** прийняв дня 16 липня ц. р., пропозицію дотеперішнього президента Карело - Фінської ССР Отта Кусінена зліквідувати Карело-Фінську ССР і влучити її де до РСФСР, в рамцях якої вона буде вже тільки Карельською Автономною Республікою.

● **Воєнний стан між Японією** і Філіппінами закінчився дня 16 липня 1956 р., після ратифікації філіппінським сенатом мирового договору з Японією, підписаного в 1951 році у Сан Франсіско. П'ять років тому Філіппіни відмовилися підписати цей договір і погодилися щойно тепер, коли Японія погодилася заплатити Філіппінам 800,000,000 долярів воєнних відшкодувань.

● **Поблизу Ріо Куарто** в Арґентині впав на поле і згорів пасажирський літак Арґентинських Аероліній ДС-3. В катастрофі згинуло 14 пасажирів і чотири члени залоги.

● **В Лівані** живе коло 8.000 американських громадян. Все це здебільша купці і промисловці і перебувають вони там разом із своїми родинами.

● **В Лондоні** (Англія) відбулася дуже добре зорганізована крадіж діямантів, вартости яких 280,000 долярів. На протязі однієї хвилини грабівники забрали з авта діямантової фірми М. Вайнберґа торбу з діямантами, перевожуваними з сейфу до осідку фірми, і втекли заздалегідь приготованими автами, не залишаючи ніяких слідів за собою.

● **Московська „Правда"** сердиться на американський проєкт відкриття „центрів інформації в СССР американських і в ЗДА совєтських для поширювання преси, літератури і всяких інформацій про свої країни. Большевики не уявляють собі, що хтось може вільно жити і діяти в чужій країні, не займаючись шпигунством. Тому вони волять „обміни офіційними делеґаціями і групами туристів", аніж відкрити залізну завісу.

● **Британська війна** з комуністичними ворохобниками на Маляях триває вже дев'ять років, і вона коштує велику Британію яких три мільйони долярів кожного місяця. За той час комуністичні повстанські сили зменшилися з 5,000 осіб до 3.000 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИНИЩУВАННЯ ЖИДІВСТВА В СССР

Останнім часом світова преса заговорила знову про факти антисемітизму не тільки в Польщі, але теж і в деяких совєтських республіках, зокрема в Україні. Виявляється, що не зважаючи на те, що в Польщі залишилося після гітлерівської екстермінаційної політики тільки яких 50 тисяч жидів, антисемітизм там і далі проявляється дуже гостро не тільки в настроях населення, але й навіть у ставленні до жидів офіційних чинників. Існує антисемітизм теж і в Совєтському Союзі, де живе сьогодні яких три мільйони жидів і де існують не тільки сильні антижидівські настрої, але й мають відбуватися навіть явні антижидівські демонстрації (Ц. Л. Солцберґер писав недавно в „Ню Йорк Таймсі" про антижидівські демонстрації в Києві, під час яких мало згинути п'ять жидів).

Про існування антисемітизму в Польщі, про потурання йому збоку Хрущова й інших совєтських керівників і про винищування жидівських культурних діячів в СССР заговорили навіть самі, правда закордонні, комуністи, зокрема Юджин Денніс у своїй заяві, опублікованій з приводу започаткованої Хрущовим політики десталінізації. Самі ж совєтські комуністи заперечують дуже наполегливо і дуже рішуче існування антисемітизму в СССР, не бажаючи підтверджувати офіційно закидуваних їх фактів. З того погляду дуже характеристична подробиця, що московська „Правда", передруковуючи заяву Денніса з „Дейлі Воркер", пропустила твердження Денніса, що в Совєтах зліквідовано багатьох жидівських культурних діячів і в примітці виправдала факт переслідування жидівських лікарів тим, що були переслідувані за Сталіна теж російські й українські лікарі.

Дозволяючи своїм закордонним поплентачам говорити про вияви антисемітизму в СССР та в країнах „народних демократій" і навіть протестувати проти них на сторінках американських чи інших ґазет, червона Москва хоче закрити перед світовою опінією куди основніший факт: в Совєтському Союзі відбувається ґрунтовна і безоглядна екстермінація жидівства, як культурної і національної групи.

Існування такого стану мали можливість заобсервувати американські жидівські рабіни, які на протязі останніх тижнів відвідували Совєтський Союз і побували в Москві, Ленінграді, Києві й Одесі. Вони, маючи змогу встановити тісніший контакт з представниками жидівського населення в згаданих містах, ствердили, що жидівська релігія вже майже знищена і що говорити про існування жидівської культури і жидівської мови не приходиться, бо вони зникли безслідно. Немає ні жидівських шкіл, ні видавництв, ні театрів. Синагоги існують тільки в деяких містах і то більше на показ. Не мають змоги жиди гуртуватися в своїх національних товариствах, бо вони заборонені. Зліквідовані фізично або заслані всі видатніші жидівські культурні діячі. Коротко кажучи, червона Москва від деякого часу стосує супроти жидівської меншини методу повної асиміляції і „перевиховання" на совєтських громадян, яку вона від давна стосує до українців, білорусинів та інших поневолених нею народів. На всі інтервенції і запити в цій справі Москва відповідає, згідно з марксівською діялектикою, що ... жидівських шкіл немає тому, бо немає потрібної кількости дітей, які хотіли б вчащати до них; що немає навчання жидівської мови, бо жидівські діти всі хочуть вчитися тільки по-російськи, і що немає ніякої потреби для існування жидівських культурних установ, бо їх самі жиди собі не бажають ...

У зв'язку з відвідинами американських рабінів в Совєтському Союзі, деякі з американських публіцистів сподіваються, що ситуація жидів в СССР покращає, зокрема в ділянці релігійній і культурній. Сподіванки ці основують згадані, здебільша жидівські, публіцисти на таких фактах, як сам дозвіл совєтського уряду на відвідини жидівських рабінів в СССР, чи те, що в Ленінграді їм показано частину великої колекції жидівських і гебрейських історичних документів, що були колись власністю барона Гінтсбурга, єдиного російського аристократа жидівського роду за часів царату, чи вкінці те, що заступник міністра виховання Української ССР Федір Овчаренко заявив жидівським рабінам під час їх перебування в Києві, що якщо жиди бажатимуть цього, то уряд дозволить на вчення жидівської і гебрейської мови в ... синаґоґах.

Про послідовну екстермінаційну політику, яка привела до знищення жидівства, совєтські колективні керівники мовчать, пропускаючи час до часу тільки вістки про такі чи інші вияви антисемітизму серед населення, зокрема серед українців і поляків. Такою тактикою Совєти не без успіху намагаються відвести увагу світового жидівства від своєї досновної екстермінаційної політики у відношенні до жидів і спрямувати всю ненависть знову ж таки проти українського чи польського народів, як це уже було багато разів в історії.

НЕЗМІННІСТЬ КОМУНІСТИЧНОЇ МЕТИ

Метою комунізму, керованого Москвою, надалі залишається насильницьке повалення урядів у країнах вільного світу і встановлення на їх місце однопартійної диктатури пролетаріяту. Висунутий совєтами принцип співіснування розглядається лише як засіб до здійснення цієї мети. „Комуністи твердо відстоюють принцип мирного співіснування двох систем не із любови до капіталізму, а виходячи з реального факту, що капіталістичний лад ще панує в багатьох країнах", — заявляє партійний орган „Коммунист" (ч. 5). „Вопросы Экономики" (ч. 4) пояснюють, що співіснування зумовлене тим, що „в епоху імперіялізму в силу нерівномірности економічного і політичного розвитку соціялістична революція не в стані перемогти одночасно в усіх країнах".

Щоб не було ніякого непорозуміння з співіснуванням, совєтські теоретики, за завданням і інструкціями партії, опублікували ряд статтей про так званий перехід від капіталізму до соціялізму. Цей перехід може бути мирним, якщо буржуазні уряди добровільно капітулюють і передадуть владу комуністам або коли комуністам пощастить „мирним" шляхом захопити парляменти. Але коли буржуазія не погодиться на мирну капітуляцію, тоді необхідне застосування зброї.

„Комуніст України" (ч. 4) пише, що „в сучасних умовах не виключається насильствене повалення капіталізму в тих країнах, де склався сильний реакційно-бюрократичний апарат буржуазної диктатури, де розвинена вояччина і де експлюататорські кляси чинять запеклий опір. В таких умовах, що склалися історично, робітничий кляс змушений буде зламати цей опір силою, знищити насильство насильством." Політично-науковий журнал „Международная Жизнь", що, крім російської, друкується на головних мовах світу, в статті „Про деякі форми переходу від капіталізму до соціялізму" (ч. 5) пише: „В тих випадках, коли спротив буржуазії винятково великий, вимагається застосування сили. Коли повалена буржуазія намагатиметься реставрувати силою своє панування, робітничій клясі доведеться взятися за зброю, щоб придушити спротив експлюататорів". Журнал заявляє, що „перед робітничою клясою капіталістичного світу стоїть велика історична місія — зруйнувати капіталістичні відносини і забезпечити перехід народів до соціялізму". При цьому „Международная Жизнь" висуває теорію проти реформізму, про неможливість мирного переродження капіталізму в соціялізм. „Для переходу від капіталізму до соціялізму у кожному випадкові необхідно повалити стару владу — владу експлюататорів — і встановити народну владу на чолі з робітничою клясою", — заявляє журнал. Він рішуче виступає проти таких заходів як підвищення заробітньої платні під натиском страйків, проти купівлі акцій робітниками, про певні забезпечення на випадок безробіття, бо, на думку московського органу, такі заходи „лише побільшують страждання народних мас." Говорячи про збройний чи мирний перехід до соціялізму, журнал заявляє, що комуністична революція по своїй суті, по своїй остаточній меті і наслідках „однакова у всіх країнах".

Щоб здійснити перехід від капіталізму до соціялізму, тобто, щоб встановити комуністичні режими в незалежних країнах, московські теоретики висунули теорію про необхідність об'єднати навколо комуністичних партій незалежних країн соціялістичні й інші елементи, „навіть патріотично настроєні кола буржуазії". В передовій статті „Коммунист" (ч. 6) заявляє, що під теперішню пору необхідна співпраця всіх робітників — „комуністів, соціялістів, католиків, безпартійних". Компартії в незалежних країнах тепер засуджують своє „нетовариське ставлення до трудящих — членів соціял-демократичних, католицьких і інших організацій." Особливо великі надії московські теоретики покладають на так звану національну буржуазію, бо вона, а не комуністи в незалежних країнах є головною силою. Московські теоретики об'являють національну буржуазію борцем за національну незалежність своїх народів, тому співпраця їх з комуністами можлива і бажана. Але при такій співпраці мусить зберегтись провідна роля комуністів, щоб, захопивши владу, комуністи могли об'явити своїх бувших буржуазних союзників аґентами імперіялістів і ворогами народу, яких треба послати на шибеницю. Тому сьогодні в Москві засуджується недавнє неґативне ставлення до буржуазних партій. Журнал „Советское Востоковедение" (ч. 1) засуджує помилкове неґативне ставлення до буржуазних лідерів Туреччини, арабських країн, Вірми, Індонезії, заявляючи, що інтереси цієї буржуазії на „певних етапах" збігаються з інтересами „більшости народу".

Така друга правдива сторона московського співіснування, про яке мріють на Заході. Довге співіснування, як його називають в Москві, значить тактичний крок, розрахований на обдурювання Заходу і на мобілізацію фових сил для дальшої комунізації світу. „Вопросы Экономики" (ч. 4) відверто заявляють: „Немає і не може бути нічого спільного між питаннями стосунків між державами різних соціяльних систем і питаннями ідеологічної боротьби. Мирне співіснування буржуазної і комуністичної ідеологій, компроміс і примирення між ними неможливі". Сьогоднішня „нова" теорія комуністичної експансії перегукується з старою, яка раніше формулювалася так:

„Інтернаціонал ставить своєю метою: боротьбу всіма засобами, навіть і зі зброєю в руках, за повалення міжнародної буржуазії і створення міжнародної Совєтської республіки ... По суті справи Ком. Інтернаціонал мусить в дійсності і фактично являти собою єдину світову комуністичну партію, окремими секціями якої являються партії, що діють в кожній країні." („К новой жизни", 1928 р.).

Так було раніше, і так є і сьогодні.

Л. Лиман

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ДОВІР'Я ДО ПОСТУПУ...

Останні тижні біжучої сесії Конґресу роблять враження швидкої машини, що мусить виконати заплянований законодавчу роботу. Але цей заплянований біг справ перервала непередбачена подія, що струснула країною і світом та мусіла знайти відгук у найвищій законодавчій владі; бо може в якійсь мірі причинились до події діючі закони, може треба нових законів, щоб забезпечитись на майбутнє, а може якийсь уряд, створений законодатною владою, не діяв відповідно? Сьогодні Конґрес має відношення до майже кожної ділянки суспільного життя і майже кожна подія в країні може мати відношення до Конґресу.

Ще не отряслися ми від жахливого враження і співчуття після трагічної катастрофи венесуельського пасажирського літака, що згинув в обняттях двох ворожих людям елементів — вогню й води. Сімдесят шість душ загинуло... Рекорд був побитий. Але не довго він вдержався: два американські літаки зударилися — так каже теорія — над Великим Кеньйоном Колорада в Арізоні і 128 трупів з трудом позбирано на скелях... Новий рекорд — і новий доказ недосконалости творів людського ума й людської руки.

Сенатор Сметерс з Флориди домагався, щоб Конґрес прослідив справу нещастя. А з Палати Репрезентантів підкомісія торгівлі, під головуванням Орена Гарріса, полетіла на місце випадку, щоб там зібрати матеріял. Вже тепер виходить на яв, що система керування рухом комерційних літаків перестаріла. Саме минуло десять років відколи видано закон про цю реґуляцію, але від того часу збільшилася швидкість літаків і висота їх лету, зросло й число правильно курсуючих літаків. Сьогодні є 90 тисяч літаків в правильному русі в цій країні. За останніх п'ять років нараховали 66 повітряних зударів над простором ЗДА: так тісно вже там стало. Останнього року двадцять кілька разів малощо не дійшло до зудару над Вашинґтоном. В одному тільки місяці червні ц. р. було 24.822 відлетів і причалів на столичному національному аеропорті, і 939 тільки за одну добу. Це ілюстрація одної тільки столиці.

І так Конґрес перевірюватиме Федеральну Комісію Цивільної Аеронавтики; ця Комісія перевірюватиме обі летунські лінії, що є власниками зударених літаків, і заряд аеропорту в Лос Енджелес, який керував рухом цих літаків; летунські лінії перевірюватимуть своїх урядовців; техніки студіюватимуть технічні недоліки, що могли спричинити катастрофу — і в висліді безпека летунського руху піде якийсь крок упеiред. Цей крок ми завдячуватимемо цим 128 убитим, що життя своє довірили були недосконалим машинам і недосконалій системі руху.

Здається, що цієї їх ролі історія не доцінює. За ними плачуть рідні, їм співчувають люди, але їм ніхто не ставить пам'ятників. Їх роля пасивна, а героїв кваліфікує чин... А проте, здається, без цих мільйонів пасажирів летунського транспорту, із яких впали ці жертви, не було б поступу і сьогоднішнього стану летунства. Так, як і в інших ділянках техніки і цивілізації... Це оці „консументи цивілізації" завершують поступ і роблять його дійсним; бо вони — неначе в імені людської громади — апробують твір „продуцентів цивілізації" і роблять його власністю людства. Це їх довір'я в поступ, довір'я в творчий людський ум дає практичний сенс цивілізації.

Коли вірити леґенді, Дедаль і Ікар перші зробили собі крила, щоб вилетіти з неволі на острові Креті. Хоч ціль їх була зовсім практична, Ікар не оперся покусі: як нетля до світла, полетів він до сонця і згинув, коли гарячі промені стопили віск на його крилах. Але леґендарна смерть його стала символом вічної туги людства, щоб знятися на крилах у висоти. В поезії, мистецтві і в снах людей жила й живе ця туга. На крилах туга летить у поезії, і журба, і любов і думка; і Пеґас мав крила і муза окрилена була. І здається, що ця відвічна туга до лету була першим елементом усього розвитку летунства: на початку була туга, мрія...

Але, як завжди, мрія оста-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Любомир О. Ортинський

ВІЙСЬКОВА ПОВИННІСТЬ В НІМЕЧЧИНІ

Більшістю голосів німецький парлямент прийняв вночі з 6 на 7 липня ц. р. урядовий проєкт про обов'язкову військову повинність для мужчин від 18 до 45 року життя. Проти законопроєкту голосували, крім соціял-демократичної опозиції, партія вільних демократів (ФДП) — група Делера і „Союз прогнаних з батьківщини", себто примусових переселенців на захід із східньо-німецьких територій. Дуже гостра, деколи навіть неперебірлива в словах дебата, що сягнула свого вершка під час т. зв. другого читання 4 липня, на третьому читанні 6 і 7 ц. м. не принесла якихось нових моментів. Можна навіть сказати, що після виступу канцлера Аденауера, що, не дивлячись на те, що ще 5 липня був в Римі, наступного ранку вже сидів на своєму місці в боннському парляменті, і виступів урядового і опозиційного військових експертів, Берендсена і Ерлера, зацікавлення дебатою помітно спало. Ні в кого не було сумніву щодо висліду голосування, а теж ні одна, ні друга сторона не могли вже внести до проблеми нових моментів. Таким чином, після 11 років, Німеччина знову має обов'язкову військову повинність, яка уможливить їй виставити до кінця 1957 р. 500-тисячну збройну силу, кадри для якої вже від кількох місяців вишколюються.

З цікавіших заяв, що впали були в дебаті, слід відмітити ствердження Аденауера про те, що „ми знаходимось в одній з найбільше денервуючих фаз холодної війни" і що кампанію усмішки совєтів не можна брати серйозно. За його словами Совєти звернули тепер свою увагу на країни Близького Сходу і простору Середземного моря, і тільки для хвилевих, тактичних цілей нібито перестали цікавитись Европою. Вказавши на нещодавні події в Познані, канцлер підкреслив, що ніхто не думає про хрестоносні походи проти Совєтів, але не можна теж дозволити, щоб подібно, як Польща й інші сателіти, теж і Німеччина чекала з заложеними руками на долю, що її скорше чи пізніше думає поширити на решту Европи Москва.

Військовий експерт Ерлер арґументував неґативне наставлення свого середовища до урядового проєкту обов'язкової військової повинности тим, що вона закріпить теперішній поділ країни, створить дві, собі ворожі армії німецьких людей і унеможливить в майбутньому живі контакти в совєтською зоною.

АМЕРИКАНЦІ ПРО УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО

В днях 5 до 17 червня відбулася в Музеї Мистецтва в Сиракюз, Н. Й., виставка українського мистецтва, що складалася з відділу малярства і різьби та, окремо, відділу народного мистецтва. Відділ сучасного українського мистецтва, зорганізований Об'єднанням Мистців Українців в Америці, начисляв 70 творів двадцяти трьох мистців. Виставлено твори таких мистців: Ю. Бобрицький, С. Борачок, Б. Вожемський, П. Холодний-син, О. Грищенко, Я. Гніздовський, М. Кміт, Г. Крук, К. Кричевська, М. Кричевський, В. Г. Кричевський, В. Кричевський-син, Ю. Кульчицький, Л. Кузьма, В. Ласовський, С. Литвиненко, Г. Мазепа, П. Меґик, М. Мороз, Л. Морозова, М. Ольшанська-Стефанович, М. Радиш, В. Вайлянд. Вибір творів перевела спеціяльно для цієї мети створена Управою ОМУ комісія в складі: С. Гординський, А. Малоца і Р. Паковський. Члени цієї комісії самі участи у виставці не брали.

З приводу цієї виставки появилася в „Сиракюз Геральд-Америкен" (з дня 10 червня) стаття директора Музею Мистецтва під наг. „Українці відкривають подивугідне мистецтво". В ній читаємо таку оцінку виставлених творів:

„Музей Красного Мистецтва в Сиракюз презентує вперше широку і багатозначну виставку українського мистецтва. Ця виставка стала можлива завдяки заходам сиракюзького Відділу УККА під головуванням Мирона Кузьми.

В час, коли український народ був відомий своїм народним мистецтвом, теперішня виставка приходить як справжня ревеляція для нашої сиракюзької публіки. Бо ми були зовсім необізнані з подивугідною творчістю сучасних українських малярів і скульпторів, багато яких, хоч і відомі в Европі, прибули як недавні скитальці до ЗДА. Ці малюнки і різьби були зібрані на виставку Об'єднанням Мистців Українців в Америці, тепер у Ню Йорку.

На цій виставці ви знайдете стилі всіх періодів, починаючи від ікон із золотим тлом, полотен, що відбивають візантійські впливи, і від консервативних до модерних. Але замилування до горючого кольору пробивається скрізь.

Мабуть одним з найславніших мистців на виставці є Олекса Грищенко, тепер у Парижі, де він був приятелем Дюфі і де його малюнки знаходяться в паризькому Музеї Модерного Мистецтва, як також у музеях Брюсселю і Мадриду. Сімнадцять його творів привіз до цієї країни до своєї знаменитої колекції покійний д-р Варнес з Меріон, Па. Грищенків „Корсиканський краєвид" є поражаючим краєвидом з червоно-дахими білими будинками на тлі живого синього неба, частинно заповненого буряними хмарами. Свої багаті кольори і важку пастозність показує він у цьому і в менших малюнках, „Морський коник і кораблик" і „Квітах". Для контрасту, його три еспанські акварелі є ніжні технікою, і витримані на високому тоні.

Спосіб сприймання Галини Мазепи є зовсім модерний. Її „Три дівчини", що мають також підзаголовок „Ворожіння" і що ілюструють цю статтю, є чарівно стилізовані із своїми яскравими червоними і жовтими фарбами на чорному тлі. Її піваабстрактна „Чарівниця" також оригінальна своїми засобами. Пані Мазепа була лавреатом Національної Венесуельської Премії на 1956 рік.

В центрі одного боку галерії знаходиться винахідливий малюнок „Місячна ніч" Любомира Кузьми з Врукліну, в якому кілька яскраво освітлених вікон акцентує темряву місячної ночі. Недалеко знаходяться два тонкі малюнки, „Жнива" і „Композиція" Володимира Вайлянда, що обидва нагадують народне мистецтво України і що виглядають чаруюче.

„Ярмарок", з юрбами народу в гармонійних кольорах, твір Василя Кричевського Ст., суґерує українського Пітера Бройгеля, тоді як „Купальниці" і „Дівчата" Северина Борачка належать до імпресіоністичної школи.

Спеціяльно атрактивними творами є акварелі, особливо „Сена в Парижі" і „Венеція" Миколи Кричевського та „Сан Франсіско" Василя Кричевського-сина. Далі відділ графічного мистецтва, де виставлено між іншим високої кляси сильний рисунок — „Автопортрет" Михайла Кміта.

П'ять природної величини різьблених голів є знамениті: дві бронзи Григора Крука і три терракоти Сергія Литвиненка.

Галерія, що прилягає до великої головної галерії, призначена для майстерного народного мистецтва, і вона заповнена по вінця вишуканими вишивками, гаптами, деревbooрізьбами і славнозвісними прегарно розмальованими писанками, більшість яких була визичена Союзом Українок в Америці. Але велика група добре виконаної кераміки належить Христині Дохват з Филаделфії".

КИНЬ ЖИТТЯМ ЖУРИТИСЬ...

Кинь життям журитись марно
І забудь чуття оте, —
Глянь, як вечорі палає
Верхогір'я золоте.

Як свавільно море грає
І до берега біжить,
Як бажає зоря ніжна
На блакиті неба жить!

Як зелений шум зникає
І бори соснові сплять,
Тільки зорі над землею
Про весну чудову снять...

Заспокійся й ти душею
В чарах ночі і тепла,
Наче тиха та рожева
Вечорова ясна мла...

Втихомирилася мева
І леліє гарні сни...
Тихо - тихо понад морем
Линуть пестощі весни...

ХРИСТЯ АЛЧЕВСЬКА

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(34)

Василь Мудрий

ІВАН ФРАНКО ЯК ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Від липня 1887 р. Франко став членом редакції польського демократичного щоденника „Kurjer Lwowski", що його редаґував Генрик Ревакович, та співробітником польського тижневика „Przyjaciel Ludu", що його видавав Болеслав Вислоух у Кракові. В тому ж часі, аж до 1897 р. Франко дописував до різних польських часописів і журналів демократичного напрямку в Варшаві, а також у Петербурзі. Багато статтей на політичні теми публікував у німецькому поступовому тижневику „Die Zeit". Франко пішов на постійну працю до „Kurjer'a Lwowsk'ого", щоб заробляти на утримання родини, але це не був найважніший мотив. Далеко важнішим було те, що він вірив у польську демократію і був переконаний, що при її допомозі можна буде зломити тодішню політичну силу польської шляхти та зліквідувати її політичні впливи і таким чином опісля солідарно працювати для добра українського і польського селянства та робітництва. Скоро прийшов час, коли Франко на підставі досвіду почав у цій вірі захитуватися. У 1895 р. він опублікував у віденському тижневику „Die Zeit" знаменну статтю п. н. „Селянський рух у Галичині", за яку почали на нього нападати тодішні польські демократи. Вони навіть дивувались, як Франка можуть ще далі толерувати в редакції „Kurjer'a Lwowsk'ого". Відповідь на ці напади Франко дав у додатку до 284 числа „Kurjer'a Lw." за 1895 р. у статті п. н. „Nieco o stosunkach polsko-ruskich", яка вийшла в світ окремою відбиткою.

З уваги на пізніші наслідки статті Івана Франка, оголошеної в віденському „Die Zeit" п. н. „Селянський рух у Галичині", я дозволю собі навести бодай деякі вимки з неї. У ній читаємо, що в Галичині „задля економічної відсталости середня верства, міщанство, розвинене дуже слабо, а задля свого переважно жидівського характеру досі не виявило вповні своєї політичної барви. Економічному противенству між великими посілостями й верствою селян відповідає в Галичині також національне противенство між поляками й українцями. Відповідає не так, щоби всі власники великих посілостей були заразом поляками, а всі селяни в Галичині й довкола всі заразом українцями. Одначе, наслідком дивовижного сплетення історичних подій і процесів вийшло так, що українці в Галичині зробились виразно селянською нацією, отже разом із тим неначе представниками і борцями за селянські інтереси цілої Галичини, а, навпаки, поляки, все одно чи вони звуть себе консерватистами, поступовцями чи демократами, а навіть соціял-демократами, не здужали ще й досі перетравити в своїй середині старого шляхетського забарвлення, і звертаються скорше чи пізніше, в такій або іншій формі, більше або менше рішуче проти селян. Одні з них шляхетським звичаєм уважають селян просто „робучим бидлом", інші демократичним тоном називають їх „політично недозрілими й потребуючими опіки", а ще інші, перейняті соціял-демократичними доктринами, бачать у них „ретроґрадний елемент", який чим швидше, тим ліпше повинен бути цілком знищений, вихований для соціялізму, спролетаризований".

На іншому місці Франко пише: „Ось селянин — ось шляхтич! Це перше пануюче противенство в політичному житті Галичини. Ключ для зрозуміння не одної загадки, що без нього лишається цілком темною. Традиція кількох сот літ і ще не забуті події примішали до цього суспільного противенства ще особливу отруту ненависти, недовір'я і погорди. Пригадаю тільки криваві події 1846 р., бурі й розчарування 1848 р., протягнену на кілька десятиліть, часто криваву боротьбу за ліси й пасовища. Все те ґрунтовно відчужило галицького селянина від шляхти, а аґрарній і соціяльній політиці галицької шляхти надало окреме, вороже селянству тавро, якого чисто національні огляди сливе цілком ані не злагоджують, ані не обмежують. Польський селянин від польського шляхтича не дізнає ласкавішого поводження, як український, і платить цьому шляхтичеві такою самою ненавистю. Це пояснює нам багато дивоглядних фактів на всіх полях нашого суспільного життя. І так, наприклад, пани польські патріоти, і польські селяни також. Довгий час уже колонізація Східньої Галичини польськими селянами вважається заповітом польського патріотизму, бо польський елемент мусить і тут осягнути перевагу. Та проте діється досить часто, що шляхтич патріот, котрий не може вдержатися на своєму маєтку і мусить продавати його, уважає цю продаж і парцеляцію між мазурських (себто польських) селян дохідним інтересом і витягає від них ціну, далеко вищу від нормальної ціни ґрунту в тій околиці так, що свіжозаснована колонія відразу ступає на похилу дорогу банкрутства".

Мілена Рудницька

ПАМ'ЯТІ ВАСИЛЯ ПАНЕЙКА

Ми не думаємо, що кожен некролог має бути панегіриком і кожен спогад про людину, що відійшла з цього світу, — її апотеозою. Найцінніші ті портрети — писані вони, чи мальовані, — що не ідеалізують, а зображують людину, якою вона справді була, з усіма її якостями, позитивами й неґативами, світлами й тінями. А втім, міркування, що тиснуться під перо під враженням вістки про смерть Василя Панейка, не мають претенсії бути портретом Покійного. Це навіть менше ніж поверховий, кинений від руки етюд. Це тільки спроба схопити на папір деякі характеристичні риси цієї маркантної і дуже інтересної особистости.

Василь Панейко має, як відомо, блискучу сторінку в історії українського народу, як один з творців 1-го Листопада та як головний захисник на міжнародному терені прав Західньої України до вільного життя, а саме під час польської аґресії 1918-1919 рр. і згодом на Версальській Мировій Конференції. А проте, не зважаючи на ці історичні заслуги, Василь Панейко — одна з найбільш контроверсійних постатей учорашньої доби українського Заходу.

Людина складної психічної конструкції, „проблематична натура", — щоб ужити терміну німецької романтичної літератури. Людина дуже обдарована, небуденної інтеліґенції, великого знання і просто феноменальної начитаности. Чи була яка книжка світової літератури, якої не знав д-р Панейко? Тяжко було зрозуміти, коли він мав змогу познайомитися з усіма, абсолютно всіма клясичними творами всіх часів і народів, і коли знаходив час стежити за всіма новинами, що появлялися на книгарських полицях. Проза й поезія, красне письменство й історія, філософія, мемуаристика й політична публіцистика — в усіх цих галузях д-р Панейко засвоїв собі першорядну орієнтацію й перетворив набуті студіями відомості у глибоку мудрість. Читав він здебільша вночі під час безсоння, бо безсонниця була його хронічною недугою. Замість перевертатися з боку на бік, як роблять інші люди, що не можуть спати, д-р Панейко читав до білого ранку.

З бистрим і гнучким інтелектом злучився „трудний" — як кажуть французи — характер. Покійний належав до породи самітників: тримався від людей здалека, ішов одинцем крізь життя. Не вмів жити в гурті, до колективної праці був органічно нездібний. Однак його самодостатність не мала в собі нічого з самозадоволення, тим менше з самозакоханости. Був критичний і вибагливий в стосунку до людей, але найбільш критичний і вимагаючий був щодо себе самого. Належав до людей, що ввесь вік учаться і думають, шукають і страждають. Типовий невратенік, зі станами тяжкої депресії. Життя на чужині, відірваність від рідного ґрунту, матеріяльні злидні емігранта на паризькому бруку поглибили вроджені нахили. У вдачі Василя Панейка треба, мабуть, шукати ключа до зрозуміння його конфліктів з громадянством, його трагічної відчужености й викоренення в кільканадцяти останніх роках його життя.

Грубо помилявся б той, хто до д-ра Панейка підходив би з категоріями „громадського діяча", „державного мужа", чи „провідника". Покійний не мав ні крихітки провідницьких прикмет і не претендував на них. Засідання, збори, дискусії — все це було чуже й осоружне Покійному. Не любив фрази, жесту, зовнішнього ефекту. Говорити він взагалі не вмів, — годі його собі уявити, як промовця на трибуні.

Зате Василь Панейко вмів, як мало хто з сучасних йому земляків, писати, хоч писати доводилось йому не легко. Кожну статтю, кожну записку випрацьовував основно, різьбив кожне речення, але те, що виходило з-під його пера, це були високоякісні речі.

Василь Панейко був творцем своєрідного українського дипломатичного стилю. Телеграми, ноти, меморіяли, що ними він бомбардував Найвищу Раду Мирової Конференції у Версалі й згодом секретаріят Ліґи Націй у Женеві, не мають нічого спільного з нудною дипломатичною офіціяльщиною. Вони живі, темпераментні, сміливі формою і змістом, кипучі обуренням на наклепи національного противника та на фарисейство західніх великодержав, пересякнені вірою в слушність українських постулятів. Ось, напр., весною 1919 р. д-р Панейко, як міністер закордонних справ ЗОУНР та її головний делеґат на Мирову Конференцію, пише листа президентові Найвищої Ради Клемансо, щоб паралізувати розповсюджені поляками твердження, нібито Українська Галицька Армія — це „большевицькі банди". Це Ви — пише Панейко найвищому авторитетові переможної Антанти, підтримуєте большевиків, бо озброюєте проти нас поляків тоді, як Україна бореться з большевиками. „Припиніть польську агресію і дайте нам таким чином змогу боронити нашу Державу перед інвазією російських большевиків!" — А 12 років пізніше, під час погромів зорганізованих польським урядом у Галичині, Василь Панейко, тоді тільки приватна людина без жадних уповноважень, пише до генерального секретаря Ліґи Націй тоном не петента, а обвинувача: „За те, що діється в Галичині, Ви, Пане Генеральний Секретаре, і вся Ліґа Націй несете велику частину відповідальности перед українським народом, перед цивілізованим світом, перед історією".

Програна української справи на Мировій Конференції була для д-ра Панейка справжнім шоком. Те, що заподіяно українському народові, було в його очах обурливим, огидним обманом. Раз назавжди зневірився в тому, щоб ми могли добитися справедливости від західніх держав. Досвіди на території Ліґи Націй, зокрема поведінка цієї установи з т. зв. національними меншинами, тільки утвердили його в переконанні, що на міжнародному базарі рішають не засади слушности, а опортуністичні інтереси великодержав і позакулісова дипломатична гра. Але найхарактеристичніша й, так би мовити, найбільш стабільна риса політичного „вірую" Василя Панейка, це його крайнє неґативне становище до Польщі й поляків. Не тільки до Версальської Польщі, в її абсурдних границях і з її безумною системою правління, але до всякої Польщі, бо всяку Польщу Панейко вважав апріорним і непримиренним ворогом українського народу. Від такої постави був уже тільки один крок до політичного русофільства. Вся іронія була в тому, що до таких висновків дійшла людина наскрізь західньоевропейської духової формації.

В 30-х роках д-р Панейко починає лянсувати ідею федерації України й Росії після упадку большевизму. У виданій в Женеві французькій брошурі п. з. „Мучеництво одного народу" говорить про „державно - правний договір між двома цілком суверенними й незалежними державами, Україною і Росією", як про одиноку розв'язку питання Сходу Европи, та про „російсько-українське концомініюм над просторами між Уралом і Пацифіком, загарантоване міжнародними договорами". Український загал поставився до такої концепції неґативно. До розриву з д-ром Панейком прийшло кілька років пізніше внаслідок його незручного виступу в російській еміграційній пресі.

Знайомство підписаної з Покійним датувалося ще з часів першої світової війни й українських визвольних змагань. Василь Панейко був уже тоді видатною фігурою в західньо-українському політичному світі: начальним редактором „Діла", згодом міністром закордонних справ, я — студенткою університету. Наше знайомство затіснилося в періоді української т. зв. петиційної акції на терені Ліґи Націй. В 1928—1934 рр. зустрічалась я з ним у Женеві на кожночасній сесії Ради й Асемблеї Ліґи Націй, також на щорічних Конґресах Европейських Національностей, що відбувалися в Женеві, Берні, або у Відні, на Конґресах Міжпарляментарної Унії в Берліні 1928 р. і в Лондоні 1930 р. Василь Панейко жив тоді в Парижі; приїздив в характері журналіста, а саме як закордонний кореспондент „Діла". Активної участи в політичному житті він тоді не приймав, до жадного політичного табору не належав, але співпрацював з УНДО із полковником Коновальцем. В цьому періоді посиленої закордонної акції віддавав великі прислуги українській справі знанням міжнародних відносин, своїми широкими зв'язками, своїм знаменитим пером. Проте, це вже не був давній Панейко з часів Мирової Конференції: якийсь пригашений, без віри, без ентузіязму.

Після майже 20 років зустрілась з д-ром Д. Панейком в Ню Йорку, куди він переїхав з дружиною з Парижа по 2-ій світовій війні. Скромне помешкання на Брукліні, стіни від підлоги під саму стелю заставлені полицями з книжками. Та сама елеґантна, тільки дещо похила постать, та сама інтеліґентна характеристична голова, тільки з зовсім срібним волоссям, ті самі великі, тільки ще сумніші очі. Працював на хліб насущний лекціями французької і німецької мови в школі Берліца, жив у цілковитій ізоляції від українського громадянства. Випитувався жадібно про останні роки життя е обставини смерти давніх спільних знайомих, про Дмитра Левицького й Володимира Старосольського, про Осипа Назарука й Степана Варана.

В останньому листі з 5 лютого ц. р., з Каракас Покійний писав мені: „В листі Ви пригадали мені, що я повинен би написати (тобто залишити по собі, бо на публікацію за життя нема в даних обставинах найменшого вигляду) — свої спомини. Думаю про таке віддавна, але ніколи не мав свобідного часу. Думав, коли був в Америці, але з моїми десятками годинами лекцій денно про це не можна було й мріяти. А потім прийшла довга й болюча недуга. А тепер щей сліпота наступає. Одначе про ті спомини я далі думаю — майже безнадійно. Треба би чуда: відзискати зір та й сяке-таке здоров'я. Властиво мені нецікаві „спомини", тобто щось у роді автобіографії; не маю в собі нічого з екзибіціоніста і найменшої охоти автобіографічної в мене нема. Хотів би писати про час, людей, обставини нашого національного життя з-перед першої світової війни, а потім про обставини, людей, студії й роздумування з післявоєнної епохи. Трохи філософії, трохи соціології, трохи політики, тощо. Ну, доволі: з цього певне вже нічого не вийде".

Яка це була б надзвичайна книжка, якби Василь Панейко був її написав... Якби... І скільки інших сумних рефлексій „якби" приходить на думку, у зв'язку з смертю Василя Панейка...

ДОВІР'Я ДО ПОСТУПУ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лася б мрією, якби це стала вона інспірацією для людського генія: для дослідника, вченого і конструктора. Оцей геній одуховлений, „окриленой" мрією, холодний розум вченого — це другий елемент поступу. В рядах цього елементу не один фантаст, але там і геній над генії, Леонардо да Вінчі, що ще в 1500 році робив пляни „літаючої машини" (він же заплянував пропелер і легкопад). Там теж усі ті, що студіювали лет птиць і закони фізики та механіки, і той німець Отто Лілієнталь, що в 90-их роках минулого століття понад дві тисячі разів скакав на сконструйованих ним крилах із даху стодоли, і ширяковим летом побивав простір, аж згинув, коли наглий подув вітру кинув ним до землі. Його крила можна бачити в Смитсонськім музеї в Вашингтоні, там, де і перший літак братів Райтів, яким вони пролетіли в грудні 1903 р. понад вісімсот стіп за 59 секунд у Кітти Гок в Півн. Каролайні. У цій групі ці тисячі відомих і анонімних конструкторів, що за пів століття довели летунство від Лілієнталевих крил, до цих велетнів повітряного транспорту, із яких ось два лежать на скелях Арізонського кеньйону.

Але Лілієнталь і брати Райти ввели самі ще третій необхідний елемент поступу. Вони самі рискували життям, щоб випробувати свої винаходи. Сьогодні тисячі таких професійних рискантів випробовують чужі винаходи. Між ними імена незмирущих героїв, тих, що їм пощастило, як ось Блеріо, що перелетів Канал Ляманш в 1907 році, або Чарлз Ліндберґ, що перший перелетів з Ню Йорку до Парижу в своєму маленькому „Спирит оф Сен Луї" в 1927 році. Його літак теж у Вашинґтонському музеї: він як забавка в порівнянні з модерними велетнами. Стоячи перед ним, не можна не відчути подиву для відваги, вмілости і витривалости Ліндберґа.

Це героїчной елемент у поступі, хоч не всі імена справжніх героїв відомі: забуті ті, що погинули; на день-два голосні ті, що перші осягнули нову висоту чи нову скорість. Але без їх героїчного риску не було б поступу.

І теж не було б його без останнього елементу: без тих, що в довір'ї до поступу користуються новими винаходами. Це літаюча публіка, пасажири... Без них кожний новий винахід пішов би в музей без практичного значення, без того, щоб стати складовою частиною поступу й цивілізації. Бо цивілізація, це практичне застосування поступу в людській громаді.

Ця літаюча публіка, пасажири модерних летунських ліній, без героїзму і без слави, користуються винаходами з потреби й вигоди. Ще й платять за це користування. Але це їх користування новим винаходом є доказом, що винахід добрий, що став загальним добром і вкладом у цивілізацію. А це користування сперте на довір'ю людей до творчого генія і до якости винаходу. За це довір'я платять інколи найвищою ціною, бо ціною життя. Історія цивільного летунства позначена трагічними випадками, і напевно вже в тисячі йдуть ті, що спочили на дні океанів, на скелях гір, чи що пропали без сліду. Але жертва їх необхідна, бо вона є товчком для поправи недоліків, для нових винаходів, для поправи організації руху і безпеки руху і може нових законів. Так само необхідне їх довір'я як завершуючий елемент усього поступу в техніці.

Господарські Вісті

В АМЕРИКАНСЬКИХ ДОМАХ Є 42 МІЛЬЙОНИ МАШИН ДО ШИТТЯ

На зборах корпорації „Некчі-Елна" президент того підприємства Ліон Джалсон казав, що тепер в 42,000,000 американських долів знаходяться машини до шиття. Та вік цих машин пересічно виносить 25 років, і внаслідок цього тепер можна буде продати велику скількість швальних машин. Ця корпорація в минулому році і в першій половині цього року продала машин на суму 85,000,000 долярів. Вона має 2,500 посередників в цілій країні, які продають її машини.

ЯКІ ЧИННИКИ СПРИЯЮТЬ РОЗВИТКОВІ ЕКОНОМІКИ?

Голова Інкорпорації „Джозеф Е. Сіґрам і Сини" Френк Р. Швенґел заявив, що тепер в цій країні відбувається новий рід добробуту, якого досі не було. Досі добробут і зріст економіки існував звичайно під час війни або під час великих видатків на оборону в повоєнних роках. Але в 1955—1956 роках економіка зростає незалежно від повищих умов, тільки внаслідок великого попиту населення за новими товарами, бо воно хоче підвищити свою життьову стопу. Правда, виникають деякі явища, які є затримкою в цьому рості (зменшення продукції фармерів та автомобілів), але великі видатки на інвестиції та будови, видатки на будову шляхів тощо паралізують ті неґавні явища.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бостон, Масс.

Річні Збори УККА.

Річні збори УККА відбулися 17 червня, о год. 4 по полудні в церковній залі при 152-154 Тайлер вулиці. На зборах був приявний представник централі д-р Шандор Василь.

Треба пригадати, що частина програми Загальних Зборів проведена була ще 20-го лютого 1955/56 року. Сталося це тому, що бувший голова п. Мельниченко Олекса мав перенестися до другого стейту, і тому приспішено скликання зборів. Пан Мельниченко Олекса очолював відділ три роки і оставив за собою помітну працю, за що громада Бостону є йому дуже вдячна.

Збори відкрив містоголова Відділу п. Сідлярчук Степан, вітаючи присутніх, зокрема представника централі п. Шандора Василя.

На зборах заступлені були такі члени - організації: Католицька Церква св. Юра, Православна Церква св. Андрія, Спілка Української Молоді Америки, Об'єднання Демократичної Української Молоді. Пластприят, Товариство Прихильників Української Народної Республіки, Український Національний Демократичний Союз, 374 Відділ Українського Народного Союзу.

Усіх приявних — 21. Зборами проводив п. Гайда Михайло, секретарював п. Височанський Лев.

Перед вибором екзекутиви виголосив доповідь представник централі. У своєму змістовному викладі бесідник поділився з приявними досвідом, добутим при зустрічі на міжнародних конференціях, де приходилось йому не раз боронити української справи з добрим успіхом, опрокидуючи невірні, а то навіть виссані з пальця виступи наших сусідів.

Посилена політична праця на терені Відділу та успішне вплачування національного датку серед тутешньої громади скріплять позицію централі, а мета, до якої стремимо, ставатиметься ближчою. Закликом, — бути в постійному контакті з централею та своєю співпрацею її допомагати, бесідник закінчив свою доповідь. Після того присутні ставили різні запитання, на які прелеґент радо відповідав.

З черги приступлено до вибору екзекутиви на 1956/57 діловий рік. На голову обрано Тутку Володимира, містоголови Сідлярчук Степан та Гайда Михайло, секретар Кецмур Іван, касир — Кисіль Михайло.

Новообраний голова Відділу п. Тутка Володимир подякував за вибір і довір'я та просив про допомогу у важкій праці для української справи.

М. К.

ЗАПОВІДЖЕНО ФИЛАДЕЛФІЙСЬКИЙ І БРУКЛИНСЬКИЙ ДНІ НА СОЮЗІВЦІ; В НАЙБЛИЖЧУ СУБОТУ — КОНЦЕРТ МАРІЇ БОДНАР

Союзівка, Керґонксон. — Крім традиційних вже на Союзівці, вакаційно - відпочинковій оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, культурно-розвагових, спортових та інших імпрез, у цьому сезоні долучаться ще окремі „дні" поодиноких місцевостей, що зголосили свій зорганізований приїзд. І так у найближчу суботу і неділю, 21 і 22-го липня, буде на Союзівці „Филаделфійський День" з уваги на зорганізований приїзд членів дирекції нової місцевої української мільйонової інституції, Українського Будівельно - Позичкового Товариства, яке в останньому півріччі мало вже понад 900,-000 долярів обороту та виказує найкращі тенденції дальшого розвитку. Члени Дирекції тієї важливої нашої господарської установи проведуть на Союзівці кінець тижня, маючи в пляні не тільки відпочинок і розвагу, але й деякі ділові наради. Тієї ж суботи, 21-го липня, відбудеться ввечорі концерт відомої нашої солістки, п. Марії Боднар, якій на фортепіяні акомпаніюватиме п. О. Дмитрів. В рямках того мистецького вечора виступить з читанням власних творів письменник - филаделфієць Остап Тарнавський, нагороджений в останньому на літературному конкурсі „Києва".

Атракційний „Бруклинський День" відбудеться на Союзівці в неділю 29-го липня. В той день приїжджає на Союзівку зорганізовано Бруклинська громада, із одним із своїх парохів та церковним хором, під управою відомого нашого оперового співака п. Лева Рейнаровича. Прогулька бруклинців автобусами та приватними автомобілями відбудеться з ініціятиви 158 і 325-го Відділів УНСоюзу, „Запорізька Січ" і Т-ва ім. Б. Хмельницького. Зокрема організацією цього „Бруклинського Дня" на Союзівці зайнявся відомий бруклинський провідний діяч, п. Юліян Павчак. В рямках того дня буде відправлена перед полуднем польова Служба Божа, до якої співатиме хор, під управою п. Л. Рейнаровича, а після обіду цей же хор виконає спеціяльну мистецьку програму.

Очевидно, що управління Союзівки зі свого боку докладе всіх зусиль і старань, щоб ці дні були справді найкращими днями для їх учасників.

Внаслідок добробуту працює щораз більше заміжніх жінок

Вашинґтон. — Хоч як це парадоксально виглядає, але панна Кетрін Т. Денніс, голова Американського Товариства Домашньої Економіки, твердить, що внаслідок добробуту чимраз більше одружених американок шукають праці. Це є наслідком американської системи високої продукції і такої ж консумпції. „Якщо ми більше продукуємо, твердить панна Денніс, ми мусимо більше консумувати, а це значить, що треба затруднювати біль,е жінок." На її думку, важко вирішити, чи одружена жінка може і має працювати ще й поза домом, бо це чисто індивідуальна справа, і її має вирішувати саме подружжя, беручи до уваги ще й справу виховання дітей.

В 3-тю, так сумну річницю смерти
бл. п. Д-ра ІВАНА РОГУЦЬКОГО
адвоката зі Самбора і Львова
відправиться
ДНЯ 21-го ЛИПНЯ ц. р., о год 9-ій рано
в Греко-Кат. Церкві св. Юра в Ню Йорку
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
на яке запрошують Кревних, Друзів і Знайомих
ДРУЖИНА і СИН

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у вічність наш Найдорожчий Муж і Батько

бл. п. ВАСИЛЬ СТЕЛЬМАХ

Цією дорогою складаємо щиру подяку в першу чергу Українському Народному Союзові за скоре виплачення посмертного та за запомогу, яку одержував під час недуги Покійний мій муж.

Щиро дякуємо сестрі Анні Панасик з Ню Джерзі, що приїхала на похорон, Братові Теодорові Стельмахові, який прибув на похорон з Ню Йорку. Щира подяка за зложення квітів на могилу сестрі братовей, сестрі Меґас і її дочці, ВП. Гришкам з Лос Енджелес та ВП. Панасам за участь в похороні і квіти.

Дякуємо урядникам і співробітникам Стейт Кепітол за відвідини в шпиталі за квіти та участь в похороні.

Щира подяка лікарям в шпиталі Сакраменто та Вілмар за опіку під час недуги.

Всім щире спасибіг.

Горем прибиті
ДРУЖИНА і ДІТИ

Складаю $10.00 для сиріт і хворих на вигнанні з Рідного Краю.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 342 повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 22-го липня, о год. 2-ій по пол., в церковній залі. Проситься усіх членів прийти. Довгуючі члени через 3 місяці будуть суспендовані. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Т-ва „Запорозька Січ" Відд. 234, відбудуться в суботу, 21-го липня, о год. 7:30 веч., в УНДомі. Проситься всіх членів прибути, щоб спільно вирішити біжучі справи. Рівно ж буде звіт за II-ий квартал. — І. Іваник, фін. секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 84 повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, 22-го липня, о год. 4-ій по пол., в залі УНДому 279 Кінґ Гайвей Вест. Управа просить всіх обов'язково прибути і полагодити справи, які будуть на деннім порядку, і поплатити свої вкладки, є багато до виплати хворим запомогу. — О. Куян, предс.; М. Ґудзік, кас.; П. Дудко, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 64, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 21-го липня, о год. 7:30 веч., в залі на 485 Main St. Прошу всіх членів прибути на збори і забрати свої дивіденди. — І. Бурний, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22-го липня, о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 237 Говп Еве. На збори просимо прийти всіх членів бо важні справи до полагодження. Вже є дивіденди (чеки) і кожний член мусить відібрати собі особисто. — В. Марущак, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, відбудуться в суботу, 21-го липня ц. р., в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin., від год. 5-ої до 7-ої по полудні. Хто ще не отримав дивіденди - чеків, може це зробити в означенім речинці. — Д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової клішки, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

РОЗШУКИ

Григорій НЕСТОР пошукує свого брата Асафата НЕСТОРА зі села Смеречка, пов. Турка. Хто знав би що про його долю, прошу подати на мою адресу:
GREGOR NESTOR
620 Washington Avenue
New Haven, Conn., USA.
Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую брата Василя МИКОЛІВА зі села Богатківці, повіт Тернопіль. Хто знав би про нього, або він сам прошу голоситись до:
KOST MYKOLIW
339 Littleton Ave., Newark 3, N. J.
Українські часописи прошу про передрук.

Посмертна Згадка

СТЕФАН КУШКЕВИЧ, довголітній член і касир 255 Відд. УНСоюзу у Вест Ніютон, Па., помер 27-го червня 1956 р. Покійний родився 1891 в с. Дубрівка, пов. Самбір, Галичина. Залишив у смутку Дружину Катерину і дітей Марію, Джозефіну, Гелену, Івана, Станислава, Карла і двоє правнуків. Похорон відбувся 30-го червня з кат. церкви Прес. Родини на цвинтар у Вест Ніютон, Па. — В. И. П.!

ТАРЗАН, ч. 3703. Підозра.

CAPTURED BY WHITE MEN IN A STRANGE MINING CAMP, TARZAN WAS ASSIGNED TO WORK UNDER THE GUIDANCE OF THE 'KID.' BUT MILO, THE LEADER, STILL SEEMED DUBIOUS. "BART!" HE CALLED.

"YES, BOSS?" MILO SPOKE SOFTLY. "KEEP YOUR EYES ON THAT GUY--"

"AND WATCH THE 'KID,' TOO--I'M NOT SURE THAT I TRU... ...ME, EITHER"

Тарзан був в'язнений білими людьми в дивному копальняному таборі і був призначений до праці під доглядом „хлоп'яти". Але провідник Міло все ще сумнівався. — Барте!! — гукнув.

— Що таке, начальнику? — Міло тихо промовив: — Уважай на цього парубіку...

— І вважай також на цього „хлопця"... Бо я не знаю, чи можна й йому довіряти.